

in datum o zase

uspešno opravljeni transakciji na mobilni telefon prejme sporočilo –, SKB banka pa ponuja zavarovanje kartic, ki med drugim vključuje tudi škodo, nastalo od kraje/izgube kartice do prijave na banki. V tej banki so še povedali, da stranka do trenutka prijave izginotja kartice sicer sama krije stroške, vendar največ do višine 150 evrov. Pomembno je torej, da takoj, ko kartico pogrešimo, o tem obvestimo banko, redno je treba tudi pregledovati bančne izpiske. Če ne prej, lahko takrat ugotovimo zlorabo, nepridipravi pa nas lahko v najslabšem primeru oškoduje za znesek mesečnega limita porabe.

Banke sistema Activa strankam omogočajo varnejše spletno nakupovanje s čipno kartico in že prej omenjenima programoma MasterCard SecureCode oziroma Verified by Visa. Pri spletnih trgovcih, ki podpirajo tak sistem plačevanja – v Sloveniji jih je 77, ki med drugimi ponujajo izdelke široke potrošnje, knjige, filme, kulturne prireditve, turistične storitve, otroške izdelke – lahko komitenti teh bank kupujejo le z uporabo posebnega čitalca. Ko vanj vstavimo čipno kartico in vnesemo pin-kodo, se ustvari enkratno geslo, ki ga vnesemo na spletno stran in tako potrdimo istovetnost in opravimo nakup. Kot so sporočili iz SKB, razmišljajo o takšni nadgradnji sistema, NLB pa trgovcem že ponuja spletno poslovanje prek tega tako imenovanega 3D Secure modula.

Predplačniška kartica za spletna nakupe doma in v tujini

DARINKA KAC

Med plačilnimi sredstvi zasledimo tudi kartico paysafecard, elektronski denar, ki je namenjen in prilagojen za plačevanje storitev po spletu ali drugih elektronskih medijih pri tistih spletnih trgovcih, ki jo sprejemajo. Je prva predplačniška kartica za plačevanje po spletu v Evropi, na voljo je v 16 državah Evropske unije (pri nas od začetka leta 2006), na več kot 200.000 prodajnih mestih.

»Je samostojen, neodvisen, mednarodni plačilni sistem, ki neposredno povezuje potrošnike in spletne trgovce, zato pri uporabi kartic paysafecard potrošnik ne potrebuje bančnega računa, plačilne ali kreditne kartice, ni potrebno plačevanje po povzetju in podobno,« je povedal Igor Bernot iz družbe eDenar.net. Kartica je v elektronski obliki, ima omejeno nominalno vrednost – 10, 25, 50 in 100 evrov – in lastni transakcijski račun, na katerem se beležijo vsa plačila.

Pri izdaji kartice distributer zaračuna evro kot strošek aktivacije. »Dve leti od prve uporabe pa stranka začne plačevati mesečni strošek vzdrževanja kartice, predvsem zato, da imetniki skoraj praznih kartic sredstva na njih porabijo do konca,« dodaja Bernot.

Kupiti jih je mogoče na pooblaščenih prodajnih mestih – pri nas jih je že več kot 30. Na voljo je tudi v elektronski obliki s sms-sporočilom in s plačilom z moneto. V tem primeru je potrebna registracija na spletni strani eDenar.net, pridobljeno

referenčno številko pa stranka navede pri nakazilu na transakcijski račun.

16-mestna varnost

Plačevanje s to kartico je hitro, vrednost nakupa pa se odšteje od (nepotrošene) vrednosti kartice takoj, ko potrošnik vnese ustrezno PIN-kodo in potrdi plačilo. Pri posameznem nakupu je mogoče uporabiti največ deset kartic, torej lahko z njimi plačamo največ 1000 evrov hkrati. Omejitev zahtevata evropska in slovenska zakonodaja o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma. Sogovornik pravi, da je zloraba kartice tudi teoretično skoraj nemogoča, saj bi bilo za to treba uganiti 16-mestno PIN-kodo. Še največja nevarnost je, da uporabnik izgubi PIN-kodo, s čimer izgubi tudi vrednost kartice. Pri več kot 130.000 prodanih karticah v Sloveniji niso imeli niti enega primera zlorabe, zagotavlja Bernot. Ker je kartica prenosna, jo lahko kupec pošlje prijatelju ali sorodniku v tujino. Z njo se lahko plačuje v različnih valutah (preračun se izvede avtomatsko), isto kartico pa potrošnik lahko uporablja, dokler ni prazna.

»Kartice paysafecard so namenjene evropski populaciji, predvsem tistim kupcem, ki nimajo bančnih, kreditnih in plačilnih kartic ter tistim, ki jih imajo, a jih zaradi možnosti zlorabe na internetu za plačevanje ne želijo uporabiti,« odgovarja Bernot. Najbolj se je uveljavila pri aktivnih spletnih trgovcih, med katere sodijo vsi večji mednarodni in nekaj večjih

državnih ponudnikov iger na srečo, športne stavnice, spletne igralnice in spletni poker. Čedalje pogosteje se uporabljajo tudi za spletne igre, pretakanje spletnih datotek, spletno telefonijo, pridružujejo se tudi spletni trgovci, kot sta na primer Skyeurope in Amazon. S stališča slovenskih uporabnikov je slaba lastnost kartic ta, da jih domači spletni trgovci še ne sprejemajo. Izjema je Mobitel, ki je na svoji spletni strani kot plačilno metodo zelo hitro uvedel kartice paysafecard, drugi pa verjetno menijo, da te možnosti plačevanja Slovenci ne bi uporabljali, pravi sogovornik. »Več kot 10.000 registriranih uporabnikov v Sloveniji več kot 100.000 kartic skupno potroši več milijonov evrov na leto v tujini,« pove Bernot.

Praksa

Ali razmišljajo o tem, da bi strankam, ki kupujejo na njihovih spletnih straneh, omogočili plačevanje s to kartico, smo vprašali nekatere trgovce. V Mercatorju podrobnejših analiz o možnosti vključitve kartic paysafecard niso izvajali, saj njihovi kupci kot najpogostejši način plačila nakupov uporabljajo kartico mercator pika. Iz podjetja enaA.com so sporočili, da kupcem že omogočajo dvanajst različnih načinov plačila in da o uvedbi kartic paysafecard ne razmišljajo. V Merkurju so povedali, da jih ne uporabljajo, a jih bodo uvedli, če bo to poslovno upravičeno, v družbi Mobitel pa uporabo teh kartic omogočajo. Število nakupov z njimi ni veliko, kar je po

njihovem mnenju tudi pričakovano, saj pri spletnih nakupih še vedno prevladujejo tradicionalnejša plačilna sredstva. Ocenjujejo pa, da se bo število nakupov povečalo, ko se bodo novi plačilni instrumenti med uporabniki uveljavili. Iz družbe Simobil so sporočili, da preučujejo možnosti za sodelovanje in uvedbo kartic paysafecard.